

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek, dne 18. oktobra 1932.

Štev. 120.

Jedro krize

Današnja ostra gospodarska kriza je nastala v glavnem vsled tega, ker so se manjši in manj razviti narodi naveličali bitji le kolonijalni narodi. Dolžnost kolonijalnih narodov je bila, da silno po ceni dobavljajo velikim industrijskim državam sirovine in da potem od njih za drag denar kupujejo nazaj iz njihovih sirovin izdelane pol in cele fabrikate.

Pri tej zamenjavi blaga je bil dobiček industrijskih držav mnogokrat. Na eni strani so dobili plantaže z njih sirovinami skoraj za slepo ceno, delo v plantažah se je vršilo skoraj zastoj ali pa tudi kar s sužnji, in s pomočjo kartelov, raznih dogovorov in tudi državno pomočjo je bila dobava sirovin skoraj monopolizirana. Ni bilo nevarnosti, da bi mogla nastati konkurenca in dvigati cene sirovinam.

Že sama nabava sirovin je bila torej sijajna kupčija, še sijajnejša pa je tej kupčiji sledila. Ker ni bilo konkurence, so se mogle v izdelke predelane sirovine prodajati za vsako ceno in upravnim svetom je bilo treba samo določiti, koliko čistega dobička naj jim prinese predalava sirovin in ni bilo strahu, da bi jim kdo prekrižal te račune. Naravna posledica tega je bila, da je moral živeti delavec v kolonijah pri nepretrganem deset do dvanaajsturnem delu za največ pet bakrenih novičev na dan, dočim je dobil nekvalificiran delavec v ameriških industrijskih obratih po 4 do 5 dolarjev na dan. Razlika med standardom kolonijalnega delavca in onega v veliki svetovni industriji je bila tako ogromna, da je moralo priti do katastrofe. Že po fizikalnem zakonu vodi prevelika napetost vedno do eksplozije.

Svetovna vojna je dala tej napetosti duška. Blazno uničevanje vseh dobrin, ki ga je zahtevala dolga vojna, je povzročilo povsodi pomanjkanje sirovin, blaga in izdelkov. Da bi odpomogli temu pomanjkanju so industrijske države same začele ustanavljati po svojih kolonijah fabrike in polagoma seznaniti kolonijalne narode, kako se je mogoče rešiti iz neznosnega stanja kolonijalnega naroda. Posledica tega je morala biti, da je bilo v hipu, ko so se nehale posledice uničevanja v vojni, vsega blaga preveč, da ni bilo mogoče najti odjemalcev, da so se zato obratili morali krčiti in da so pričele nastajati v velikih industrijskih državah armade brezposelnih. Ob enem pa so tudi vsi osvobojeni narodi stopili na pet gospodarske osamosvojitve, da so izgubile industrijske države še odjem, ki so ga imele v polkolonijalnih narodih v Evropi.

A ne samo pri predelavi sirovin v fabrikate so zahtevali industrijski narodi za sebe silne privilegije, temveč tudi v vsakem drugem oziru. Denar se je kopičil pri njih, da ga je bilo vedno v izobilju in imel vsled tega nizko ceno, da so bile 50drotne obresti že redkost. Za denar, ki so ga posejevali dobaviteljem sirovin, so pa vedno zahtevali najmanj 8 do 10 odstotne obresti. Jasno je, da do skrajnosti revni kolonijanski narodi tako visokih obrestih niso zmogli. Polagoma so vse te obresti postale vsled tega le fantazija, ki je z različnimi moratoriji, konverzijami in drugimi ukrepi izgubila vsako veljavo.

Tako je vsled prevelikega bogastva enih in prevelike revščine drugih nastala sedanja gospodarska kriza, ki kljub svojemu dolgemu trajanju in neprestanim konferencam ne kaže še nobenega resnega zboljšanja. Kakor v začetku krize, takšna je njena slika še danes. Preobilica industrijskega blaga, ki ga agrarni narodi ne morejo kupiti, ker ne dobe za svoje pridelke nič, ker jih morajo prodajati za slepo ceno. Vlade vseh držav se sicer nad vse trudijo, da bi z različnimi ukrepi odpravili vzroke sedanje krize, toda vsi ti ukrepi so le izrazito polovicarstvo, ker veljajo le postranskim vzrokom, ne pa glavnim. Ne kontingentiranje uvoza, ne carinske meje in tudi ne svobodna trgovina, nič ne more pomagati, dokler se ne gre krizi do dna in uredi produkcijo ter odpravi dispariteto med ce-

nami industrijskih in agrarnih pridelkov. Standard agrarnih narodov je treba zvišati in industrija bo takoj dobila novih odjemalcev, ker samo tisti, ki kaj imajo, morejo tudi kupovati.

Na kratko bi mogli zato reči, da je današnja svetovna gospodarska kriza bolj duševna kriza za bogate narode, če hočejo žrtvovati svoje privilegije ali ne. Gospodarstvo, ki je slonelo na obstoju in izmogavanju kolonijalnih narodov, mora priti

v krizo, kadar kolonijalni narodi odmirajo, kadar hoče vsak narod z gospodarsko osamosvojitvijo priti do blagostanja.

Ta volja mladih narodov je zdrava in če jo veliki narodi ne bodo hoteli razumeti, temveč jo še ovirali, bodo le podaljšali svetovno gospodarsko krizo, ki baš velikim industrijskim narodom najbolj škoduje. Čas je, da se pospravi vse z mize in odpravi, kar je napačno. Ali bodo veliki narodi razumeli to zahtevo časa?

Enotno stališče jugoslovanskega trgovstva

RESOLUCIJA KARLOVAŠKIH TRGOVCEV

Pred dnevi smo objavili zahteve srbskega trgovstva, ki zavzema v vseh važnejših vprašanih prav isto stališče ko slovensko trgovstvo. Skoraj popolnoma isto stališče pa zavzema tudi hrvaško trgovstvo, kakor je to jasno dokazal zbor hrvaških trgovcev v Karlovcu in na njem sprejete resolucije. Te resolucije se glase:

1. Z zakonom o zaščiti kmeta je bil najbolj udarjen trgovec, ker se nahaja v neposrednem kontaktu s kmetom, s svojim glavnim kupcem. Dočim mora trgovec brez ozira na ta zakon še naprej izpolnjevati vse svoje obveznosti tako do svojih dobaviteljev ko tudi do države, se s tem zakonom favorizira kmetovalec, kateremu ni treba več izpolnjevati njegovih obveznosti. Ni treba še posebej poudarjati, da je to stanje nevzdržno in da vodi v katastrofo ves trgovski stan in vse narodno gospodarstvo. Zaradi tega je neodložljiva potreba, da se moratorij odpravi in da izvede razdolžitve kmeta država, eventualno v smislu svojih nekdanjih namer, ki jih je imela ob priliki ustanovitve Privilegirane agrarne banke.

2. Da se odpravijo in prepovedo konzumne in nabavljalne zadruge, ker se ne ravnaajo po dovoljenih zakonskih omejitvah, kakor tudi ne po vsebini njim izdanih obrtnih dovoljenj, temveč se splošno bavijo s svobodno trgovino, s čimer vrše vsled raznih njim danih ugodnosti nemogočo konkurenco trgovstvu. Vsled teh ugodnosti izgublja država ogromne vsote, ki bi prišle v državno blagajno in s tem razbremenile trgovino in vse gospodarstvo, ki je že itak preobremenjeno. Pri sedanjem stanju so na vsak način zapostavljeni trgovci, pa čeprav nosijo baš oni pretežen del vseh davščin.

3. Da se odpravijo zaščitne carine, ki so v korist samo ozkemu krogu kapitalistov in privilegiranih industrijev in omogočajo čezmerno in prehitro obogatitve posameznikov, na drugi strani pa s svojimi visokimi cenami povzročajo osiromašenje konzumentov.

4. Da se odpravijo vsi dosedaj obstoječi karteli in prepove ustanavljanje novih in da se na ta način omogoči svobodna trgovina, ki bo povečala možnost solidne konkurence in znižala cene.

5. Da se maksimirajo obresti za vse dolgeve in za vse dolžnike, brez razlike na 6%. Da Narodna banka in vse druge banke znižajo obrestno mero za tako dolgo, dokler se ne doseže popolno ozdravljenje in utrditev gospodarstva. Da se gospodarstvu

proži čim več in čim bolj cenega kredita, da bi se moglo vzdržati v sedanjih težkih časih in da bi se na ta način vpostavilo omajano zaupanje vseh proti vsem, ker je brez tega zaupanja tudi pri največjih žrtvah in najbolj intenzivnem delu vsaka inicijativa problematična in večinoma sploh brezuspešna.

6. Z zakonom zahtevati finančno disciplino v denarnih zavodih in njih reorganizacijo v smeri: uravnovešene obrestne mere za kredite napram debetni. Znižanje upravnih stroškov v skladu s splošno situacijo gospodarstva. Omejitev sprejema tujih sredstev (vlog) z ozirom na dejanska lastna sredstva. Brez izjeme treba izključiti iz uprave zavoda vsakogar, ki je dolžnik zaploda.

7. Polagoma treba spraviti v sklad cene industrijskih izdelkov s cenami kmetijskih pridelkov, med katerimi obstoji v zadnjih letih popolnoma neutemeljena in neznosna dispariteta.

Kakor se vidi iz teh resolucij, ki so bile izročene vladi, narodni skupščini in finančnemu ter trgovinskemu ministru, se stališče hrvaških trgovcev skoraj popolnoma krije s stališčem drugega jugoslovanskega trgovstva. Le glede zaščitnih carin in nekaterih drugih manjših vprašanj, ni zavzelo slovensko trgovstvo tako odločnega stališča, ker pač ta vprašanja še niso dovolj razčiščena in bi mogle preradikalne odredbe škodovati naši gospodarski osamosvojitvi, ki jo smatra slovensko trgovstvo za neobhodno potrebno. Zato se tudi slovensko trgovstvo ni izjavilo proti vsakim zaščitnim carinam, temveč le proti njih izkoriščanju na škodo konzumentov in vse trgovine. Prav tako pa tudi slovensko trgovstvo ne zahteva odprave konzumov in vseh onih privilegijev, ki jih uživajo konzumi in nabavljalne zadruge na škodo legalne trgovine, državne blagajne in vsega gospodarstva.

Brez ozira na te majhne in nebitvene razlike, ki pa pri drugačni formulaciji sploh izginejo, je vse jugoslovansko trgovstvo solidarno v svojih zahtevih in zato je tem bolj potrebno, da bodo njegove zahteve na merodajnih mestih upoštevane. Ta solidarnost trgovstva pa je obenem resen opomin vsemu trgovstvu, da skupno in složno deluje za uveljavljenje svojih zahtev, ker je združeno jugoslovansko trgovstvo tudi tako močno, da svoje zahteve uveljavi. Zato več skupnega dela, zato več složnega sodelovanja!

Darinka Vdovič:

Oškodovanje z nepremišljeno reklamo

Ob raznih prilikah, posebno ob novem letu, dajejo trgovci svojim odjemalcem za reklamo razna darila. Naj sodi sicer kdo o tem, kakor hoče, mala darila so res uspešna reklama, ki se ne bo še kmalu preživela in trgovec si mora pač ohraniti naklonjenost svojih odjemalcev.

Večina trgovcev vseh strok razdaja koledarje, tako, da jih ima potem vsaka hiša po več komadov, katerih ne uporablja, le žijo po vseh kotih in največ se jih vidi v smeteh. Trgovci so tudi za te koledarje izdali precejšnje vsote in če bi malo premislili, bi sami uvideli, da s to poplavo reklamnih koledarjev svojim odjemalcem ne napravijo toliko usluge, kakor škodujejo

kolegom trgovcem druge stroke. Svoječas je bilo treba trgovcem s papirjem za prodajo koledarjev posebnega obrtnega dovoljenja, tako važen predmet je to bil, danes pa bi skoraj ne prišel več v poštev. Za reklamo razdaja n. pr. manufakturiš svinčnike, tovarna čevljev ravnila, špecerist zrcala, dežnikar morda žepne nožiče itd. Kdor pa vse te drobnarije prodaja, naj gleda kje bo dobil odjemalce za svoje blago, ki ga seveda nihče ne kupi in vsak omalovažuje, ker ga drugje zastoj dobi.

Grajati mora vsak človek izrodke te reklame, ki škodujejo trgovcem drugih strok in zato se mora to na vsak način nehati. Če dopuščamo reklamna darila, moramo pač

zahtevati, da se pri tem strogo spoštuje načelo, da dajaj trgovec samo darila, ki spadajo v njegovo stroko. Torej naj tovarna čevljev poklanja za reklamo trakove za čevlje ali čistilo, ki ga vsak rabi in ga bo vesel, galanterist zrcala, papirnica svinčnike in ravnila, modna ali manufakturna trgovina robce itd., ker je to edina garancija, da ostane te vrste reklama v dopustnih mejah. Tudi bo izginila dosedanja enoličnost in trgovec je dana možnost, da presentijo svoje odjemalce vsako leto z drugim reklamnim darilom, kar bo zbudilo pozornost in poživilo trgovino.

Kontrola glede pravilnosti odpremljanja uslužbenega davka

V zadevi navedene kontrole je izdala dravska finančna direkcija davčnim upravam in oddelkom finančne kontrole dne 3. oktobra 1932 pod št. 131349/3—1955/1 tole navodilo:

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani me je z dopisi z dne 8. VIII. 1932, št. 14002 in z dne 19. IX. 1932 št. 15.422 opozorila, da se kontrola glede rednega in pravilnega odpremljanja uslužbenkega davka ne vrši v smislu in obsegu člena 101 in 102 zakona o neposrednih davkih. Zlasti velja to za primere, da se revizija vrši po organih finančne kontrole. Tako je neki organ finančne kontrole zahteval od nekega konkretnega podjetja, da mora v blagajniški knjigi posebej knjižiti individualno vsako izplačilo službenih prejemkov. Drugi organi zahtevajo, da jim morajo podjetja vsakokrat predložiti v vpogled vse svoje poslovne knjige, če tudi ni obstojal niti najmanjši sum ali dvom o tem, ali se uslužbenški davek pravočasno in pravilno odpremlja ali ne.

Pritožba trgovske zbornice mi daje povod, da opozorim naslov zlasti na to, da ima revizija v smislu določb člena 101 in 102 zakona o neposrednih davkih predvsem namen, da ugotovimo, ali se davek redno in pravilno izračunava, odnosno odpremlja in sicer bodisi v gotovini bodisi v znakmah.

Sicer imajo revizijski organi po t. 3. pravilnika k členu 101 in 102 zakona o neposrednih davkih res pravico pregledati tudi poslovne knjige, plačilne seznamke, izplačilne liste za zavarovanje delavcev itd., vendar je postopati pri tem z vso obzirnostjo, zlasti ker gre tu za kontrolo, ki jo je opraviti event. opetovano v enem letu.

Pri tem opozorim, da omejuje že zgoraj omenjeni pravilnik sam pregled na one poslovne knjige, v katerih se knjižijo izplačila (odobritve itd.) službenih prejemkov. Zato je pregled v revizijskih primerih omejevali na pravkar navedene poslovne knjige, razen če obstoji konkretna sumnja, da so se službeni prejemki zaradi utajbe uslužbenkega davka bodisi celoma, bodisi deloma knjižili tudi v druge poslovne knjige. V takih primerih naj pa revizijo izvrše načeloma organi davčnih uprav.

Pri tem opozarjam davčne uprave, da se revizija glede odpremljevanja uslužbenkega davka pri podjetjih, ki podlegajo družbenemu davku, vrši tudi povodom odmere družbenega davka. Zato je v smislu zgoraj navedenih smernic postopati zlasti pri pravkar navedenih podjetjih. Kar se tiče tovarn, filijalk itd., ki obstojajo poleg central, v katerih se vodi centralno knjigovodstvo, opozarjamo naslov, da imajo take tovarne, podružnice itd. po večini le delno knjigovodstvo, večinoma pa le plačilne sezname, plačilne liste, obračune itd. Zato naj se v teh primerih omejuje pregled na material, s katerim razpolagajo tovarne, filijalke itd. Podrobnejšo revizijo naj pa izvrše, ako so dani pogoji v smislu zgoraj danih navodil organi davčnih uprav, ki poslujejo na sedežu centralnega knjigovodstva. Zato naj revizijski organi izročijo svoj revizijski material z eventualnimi pripombami pravkar navedenim davčnim upravam, da te po potrebi dokončajo revizijski posel.

Trošarina na elektriko za industrijo previsoka

Nova trošarina preveč podraži produkcijo. Izdelovanje lesovine postane nemogoče

Dne 14. t. m. predpoldne se je vršila pod predsedstvom Dragotina Hribarja v dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani izredna seja Uprave Zveze industrijev za dravsko banovino, ki je bila v prvi vrsti namenjena razpravi o novi državni trošarini na električni tok. Ta predmet je posebne važnosti za Slovenijo, ker je pri nas poraba električne energije neprimerno večja nego v drugih delih države.

V uvodnem poročilu je glavni tajnik ing. M. Šuklje označil usodni učinek obdavčenja električnega toka na elektrifikacijo dežele in njen gospodarski in kulturni napredek. Posebej je opozoril na težke posledice, katere mora imeti visoka obremenitev tega poglavitnega produkcijskega sredstva na industrijsko delavnost, ki se ima vsled splošne depresije itak boriti z izrednimi težavami. Velika industrijska podjetja si proizvajajo tok v lastnih centralah po ceni izpod Din 0.20 do največ Din 0.50, in bi vsled tega znašala obremenitev po trošarini pri pogonu 10 % do 25 odstotkov, pri razsvetljavi pa 140 % do 350 %! Poročevalec je navedel prizadevanja naših gospodarskih organizacij, da bi se s pravilnikom omilile trdote zakonskega besedila. Ta prizadevanja pa niso imela uspeha.

V razpravi o tem predmetu so predstavniki papirne industrije izjavili, da predvidoma izdelava lesovine ne bo več mogoča, ker brusilnice ne prenesejo višje cene toka nego Din 0.20. S povišanjem te cene potom trošarine postane produkcija predraga napram inozemski konkurenci.

Z napeto pozornostjo so zborovalci poslušali načelno izjavo, katero je imenom Zbornice za trgovino, obrt in industrijo podal njen konzulent Fran Žagar. Zbornica je bila ves čas na stališču, da se elektriška energija ne sme obdavčiti, ker se s takim obdačenjem bistveno ovira napredovanje elektrifikacije. Tudi je že večkrat povdarjala, da se ne sme obdavčiti produkcijski proces kot tak, niti poglavitna produkcijska sredstva, med katerimi je elektriška energija eno najvažnejših, ako ne najvažnejše. Tako obdačenje v naprej konsumira bilančni dobiček, kateri tvori odmerno podlago za pridobitno in družbeni davek. Obenem se naši industriji s podražitvijo produkcijskih sredstev, zlasti pogonskih sredstev, jemlje konkurenčna sposobnost napram uvozu iz inozemstva. V tem smislu bo Zbornica naslovila pismeno predstavo na pristojna mesta.

Ob živahnem odobravanju se predsedujoči zahvali zastopniku Zbornice za njeno izjavo in za napovedano podporo obrambne akcije industrije.

Soglasno je na to uprava sprejela resolucijo iz katere posnemamo:

Zahteve industrije

Industrija Dravske banovine rada priznava napore kr. vlade za vpostavitve ravnotežja v državnem proračunu in svesta si svojih državljanjskih dolžnosti tudi razume stremljenje državne uprave po povečanju državnih dohodkov. Ta prizadevanja pa se morajo izvajati na ta način, da ne nasprotujejo osnovnim načelom narodno-gospodarske vede.

Zveza industrijev se izreka proti povišanju državne trošarine na električni tok, ker je elektrifikacija dežele šele v prvih početkih. Zlasti pa se izreka proti obremenitvi električne energije v industrijskih obratih, kjer tvori električni tok nad vse važno produkcijsko sredstvo. Produkcijski proces pa se ne sme podražiti, ker se s tem uničuje konkurenčna sposobnost domačih podjetij proti tujim. To načelo je doslej finančno ministrstvo vedno priznavalo, ker obremenitev produkcijskega procesa povečuje režijske stroške in že naprej konsumira bilančni zaslužek, ki je odmerni podlaga za glavne neposredne davke.

Če bi pa kljub temu iz finančnih razlogov ostala v veljavi trošarina na električni tok, potem se morajo upoštevati vse strokovno tehnične izkušnje in socialno politične zahteve, enako pa tudi težke prilike, v katerih danes deluje industrija. Pravilnik z dne 30. IX. pa je v vsakem pogledu škodljiv. Izvedba njegovih predpisov bi zahtevala za preureditev obstoječih instalacij in za montiranje tisočev novih števec mnogo več, kakor pa bi znašal enoletni donos trošarine. Večina materiala bi se nadalje morala uvoziti iz tujine, kar je posebno v današnjih časih nepriporočljivo.

Je pa tudi nepotrebno, ker že sedaj odajajo naše velike elektrarne tisočim najmanjšim konsumentov tok proti pavšalnemu plačilu, ki ga je čisto lahko določiti. Postavitve posebnih števec, kakor zahteva pravilnik je nepotrebna. Tako oddajajo n. pr. Kranjske deželne elektrarne tok okroglo 9000 odjemalcev, od katerih je 2634 malih konsumentov pavšalistov. Finančni efekt trošarine od vse oddane energije bi znašal letno 700.000 Din, dočim bi postavitev števec samo pri pavšalistih veljala 1.500.000 Din.

Tok za razsvetljavo v industrijskih podjetjih se mora smatrati kot pogonski tok, ker služi tudi razsvetljavi v produkcijske svrhe. Je pa tudi neobhodno potrebna za varnost delavstva. Previsoka trošarina po 0.70 od kilovatne ure bi vsilila štednja in s tem redukcijo delavstva, obenem pa vsled skrajno omejene razsvetljave zmanjšala varnost delavstva.

Ali tudi v tem primeru se ne smejo povzročiti novi stroški za nabave iz tujine. Vsled velike razlike v potrošnji toka za razsvetljavo in pogon v posameznih podjetjih je provizoričen ključ nemogoč in more zato samo uradna komisija za vsako podjetje posebej ugotoviti povprečno mesečno potrošnjo toka za razsvetljavo, oziroma za pogon. Dokler se ta ugotovitev ne izvrši, naj industrijska podjetja plačujejo ves potrošnji tok po 0.10, oziroma po 0.05 za kilovatno uro. Uradne komisije pa naj se delegirajo od pristojnih bankih uprav, ker nima finančno ministrstvo kvalificiranih strokovnjakov in ker ne gre, da se industriji brez potrebe nalagajo visoki komisijski stroški.

Vse trgovce opozarjamo

na Dopisno trgovsko šolo
Ljubljana Pražakova 8/1.

ki dopisno nauči

vsakočar: knjigovodstvo, dopisje, trg. računstvo, poznavanje blaga in vseh drugih trgovskih ved - in nemščino, angleščino, francoščino in ostale svetovne jezike

Protekcioniistična trgovinska politika v Belgiji

Poizkus, da bi se zaščitila domača industrija pred inozemsko konkurenco, je zavedel belgijsko vlado vedno bolj in bolj na pot protekcioniistično usmerjene trgovinske politike.

Po novi nemško-belgijski pogodbi za dobavo premoga se znižja, počeni s 1. oktobrom, kontingent za uvoz premoga od 56 odstotkov na 45 %. Ta določba bo vsakakor odvisna od kompenzacij, ki obstojajo v naročilih, ki jih mora Belgija podeliti Nemčiji. Ta naročila obstojajo iz železniškega in pristaniškega materiala v vrednosti 21 milijonov frankov, od katere vsote je bilo razdeljeno za Maybach-motorje šele 14 milij. frankov. S kontingentiranjem uvoza avtomobilov, ki je stopilo v veljavo, in katero je treba smatrati za prvi korak k bistvenemu povišanju carin, je nemški izvoz malih avtomobilov v Belgijo nekoliko zastal.

Močno pa se je v Belgiji zadnji čas razmahnila agrarna zaščita.

Poleg ukrepov z ozirom na uvoz sočivja in nekaterih vrst sadja, ki so v prvi vrsti naperjeni proti Franciji, je posebno treba omeniti nazadovanje uvoza surovega masla, kateri je padel zaradi izredne težnje po navijanju cen sprva na 10, sedaj pa že na 12 in pol odstotkov. Ker belgijske ribiške ladje često odlagajo svoj plen direktno v Angliji in na Nizozemskem, med tem ko se pri pičlem dovozu v Belgijo povišujejo ribam cene, je izzvalo kontingentiranje uvoza rib, ostro kritiko. Tudi pri novi uvoznici prepovedi, ki se nanaša na pšenico in pšenično moko, v kolikor je iste kakovosti, kot domača, se utegnejo kriti stroški od širokih plasti konsumentov. V ospredju pa stoji vprašanje kontingentiranja uvoza damске konfekcije. Bistveno pa se morajo zvišati carine na radio aparate. V načrtu je dalje omejitev uvoza papirja, ki utegne predvsem zadeti zlasti navadne vrste papirja, ki ga dobavljajo nordijske države, manj pa specialne vrste prihajajoče iz Nemčije. Istočasno ko raste protekcioniistični val, gre z roko v roki stopnjevana propaganda, da naj se daje prednost doma izdelanemu blagu, kar zlasti propagirajo velike belgijske trgovske hiše.

Jubilej zaslužnega dela

Naša industrija ne bi nikdar dosegla tako velikega napredka, če ne bi v naših velikih industrijskih obratih vedno veljalo načelo, da gre do prva mesta le sposobnim in vestnim nameščencem. Na ta način so si vzgojila naša podjetja kader nameščencev, na katere so se mogla vedno zanesti, ker ti nameščenci so živeli s podjetjem in mu brez rezerve posvetili vse svoje sile in vse svoje solidno znanje. In eden takšnih mož, ki morejo o sebi s ponosom reči, da so bili med glavnimi ustvaritelji naše industrije, je tudi ravnatelj delniške pivovarne »Union« g. Ignacij Florjančič.

Dne 15. oktobra 1892 je vstopil v Koslerjevo pivovarno in od takrat ostal nepretrgoma v tem podjetju do današnjega dne. Celih 40 let je neprestano delal za prospeh podjetja in doživel tudi to veliko zadoščenje, da je bilo njegovo vedno, temeljito in požrtvovalno delo v vsakem pogledu kronano z uspehom. Podjetje je raslo in postalo glavno svoje vrste za vso našo banovino in eno prvih v vsej državi. Pa tudi to zadoščenje je doživel, da je bilo njegovo delo cenjeno, da je stalno napredovalo, postal leta 1920. podravnatelj, leta 1924 pa ravnatelj tega velikega podjetja.

Čeprav je bil ravnatelj Florjančič nad vse zaposlen v podjetju, pa je še vedno našel čas tudi za splošno narodno, strokovno ko tudi kulturno delo. Je član sveta Zbornice za TOI, član Zveze industrijev, upravni svetnik in vodja juridično še vedno obstoječe pivovarne Laško, a tudi mnoga naša kulturna društva so bila deležna njegove podpore in dela. Pevsko društvo »Slavec« ga je za njegove zasluge imenovalo celo za častnega člana.

Jubilant se je rodil l. 1864 v Planini pri Logatcu, se šolal v Kranju in v Ljubljani, nato pa je služboval pri tvrdkah Lassnik in Holzer v Ljubljani, nakar je vstopil v Koslerjevo pivovarno.

Kakor vsi možje dela, tako je tudi g. Florjančič v zasebnem življenju mož, ki ga vse spoštuje in ceni. K številnim čestitkam, ki jih je prejel jubilar iz vseh krogov in od vseh strani, dodajamo še svoje čestitke, v želji, da bi se naše gospodarstvo vedno moglo opreti na takšne delovne in sposobne moči, kakršne je bil vedno naš jubilar, ravnatelj Ignacij Florjančič.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi

in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. - Selenburgova ul. 8.

Telefon št. 22-72

Opozorilo izvoznikom v Italijo

Naši izvozniki v Italijo se opozarjajo na to-le:

Italijanske carinske oblasti zahtevajo za vse pošiljke v Italijo poleg fakture še naslednje podatke:

Dan pošiljke, naslov izvoznika, naslov spediterja, če ga je izvoznik najel, naslov pravega prejemnika v Italiji, torej ne spediterja, vrsto blaga, vrednost pošiljke v dinarjih, fakturo, italijanski zavod, kjer je denar deponiran.

Ti podatki niso potrebni za živino, kupljeno na sejnih; v tem primeru pa je treba izpolniti obrazec mednarodne prijave za carinarnice. Podatki nadalje niso potrebni za pošiljke v Trst (punto franco Vittorio Emanuele, Duca d Aosta, Carlo Regnani), Opatijo, Matulje in Reko. Naši izvozniki naj se ravnajo po tej zahtevi italijanskih carinskih oblasti, da jim ne bi odposlanih pošiljk vrnilo.

PROMET NA ZAGREBSKI BORZI

je znašal od 11. do vključno 14. t. m. v efektih 415.612, v valutah 328.341 in v devizah 2.406.953 Din.

Po svetu

V zemljiško knjigo za Ljubljano in okolico je bilo v septembru na 192 nepremičnin vključenih terjatev za 16.2 milijonov dinarjev.

Hrvatska katoliška štedionica, z. z. o. j. v Mostaru in Trgovačka banka, d. d. v Vršču sta zaprosile za zaščito po § 5. zakona o zaščiti kmeta. Obema bankama je zaprošena zaščita dovoljena, prav tako tudi beograjski banki »Mercur«.

Bolgarske emigrante, med njimi bivša ministra Stojanova in Atanasova, ki so se hoteli vrniti v Bolgarijo, pa čeprav bi morali takoj v zapor, je bolgarska policija na meji ustavila in jih poslala nazaj v Jugoslavijo.

Sedmorico albanskih nacionalistov, ki jih je sodišče obsodilo na smrt, je albanski kralj Zogu na pritisk javnosti pomilostil v dosmrtno ječo.

Za novega generalnega tajnika Zveze narodov je bil izvoljen Francoz Avenol, Italija pa je dobila še eno mesto v tajništvu Zveze narodov.

Letalska konvencija med Avstrijo in Jugoslavijo je bila v petek na Dunaju podpisana.

Kartelirane madjarske in avstrijske železarne pošiljajo v Jugoslavijo železo le proti plačilu v naprej in proti plačilu ažijska v višini 15 odstotkov.

Avstrijska Narodna banka je znižala minimalno zlato in kovinsko kritje šilinga na 20 odstotkov.

Zlata zaloga švicarske Narodne banke je znašala 8. t. m. 2.637,5 milijonov švic. frankov, obtok bankovcev 1539,8 in obveznosti po tekočem računu 1208,9 milijonov švic. frankov.

Madjarska Narodna banka bo v najkrajšem času znižala obrestno mero od 5 na 4 in pol %.

Vloge v madjarskih hranilnicah in bankah so v avgustu napredovale od 1493 milijonov pengov na 1477.6.

Japonska vlada je dovolila japonski Narodni banki, da poveča nekrit kontingent bankovcev od 150 na 1000 milijonov jenov.

Nemška vlada je demantirala, da bi nameravala reducirati plače državnih nameščencev.

Rumunska vlada izjavlja, da ne bo ustavila plačevanja zunanjih dolgov, pa čeprav so rumunske državne finance v zelo težkem stanju.

Iz Berlina se poroča, da je generalni guverner nemške državne banke dr. Luther opozoril finančnega ministra, da ne bo mogel ohraniti stabilnosti marke, če bo nemška vlada še nadalje vztrajala na sistemu kontingentiranja uvoza.

Svetovna produkcija svinca je znašala v avgustu 117.900 ton napram 117.900 tonam lani.

Argentinsko zunanje ministrstvo je objavilo, da bo Argentina zopet vstopila v Društvo narodov.

Grška vlada se pogaja z angleškimi premogokopi za nabavo velikih količin premoga za mornarico in državne železnice. V zameno bi Grška dobavila Angliji tobak, grozdje in olje.

Bolivija je proglasila moratorij za eno leto za vsa zunanja plačila.

V Združenih državah Sev. Amerike nameravajo uvesti davek na poslovni promet.

Uvoz v Anglijo je znašal v septembru 54.2 milijonov funtov (za 14.0 milijonov manj ko v septembru 1931), izvoz pa 26.2 (za 3.6 milijonov funtov manj). Vrednost reeksporta je znašala 2.9 milijonov funtov, t. j. za 859.324 manj ko v septembru lani.

Avstrijska produkcija premoga se je v avgustu povišala od 241.912 ton, kolikor je znašala produkcija v juliju, na 262.135 ton.

Japonski trgovci z biseri so vpepelili 720.000 biserov, da bi s tem dvignili stalno padajočo ceno biserjev.

»BUDDHA«

„BUDDHA“

čajne mešanice so najboljše

TEA IMPORT, LJUBLJANA

Telefon 26-26

Večna pot 15

Telefon 26-26

Zakon o zaščiti kmeta podaljšan

Narodni skupščini, ki se je v soboto zopet sestala, je predložil kmetijski minister dr. Demetrovič zakonski načrt o podaljšanju zakona o zaščiti kmeta ter zahteval zanj nujnost, ki mu jo je skupščina tudi priznala. V utemeljevanju svojega predloga je med drugim dejal kmetijski minister: Vlada nikakor ne misli, da bi se sedanji zakon o zaščiti kmeta definitivno uveljavil, temveč predlaga njegovo podaljšanje samo dotlej, da bosta narodna skupščina in senat sprejela novi zakon. Prepričan sem, da se vsi strinjate z menoj, da ima sedanji zakon nedostatke in da je zato potrebno, da se sedanji zakon spremeni.

Po ministrovem govoru je skupščina sprejela predloženi zakonski načrt, ki se glasi:

Čl. 1. Veljavnost zakona o zaščiti kmeta z dne 19. aprila 1932, čegar veljavnost poteče dne 20. oktobra, se podaljša do nadaljnjega.

Čl. 2. Zakon stopi v veljavo z dnem objave v »Službenih Novinah«.

Skupščinski odbor je zakonski načrt spremenil v toliko, da naj zakon o zaščiti kmeta velja do 20. decembra, ne pa nedoločeno »do nadaljnjega«, kakor se glasi v zakonskem načrtu kmetijskega ministra. Predlog skupščinskega odbora bo skoraj gotovo tudi sprejet in bo torej moratorij za kmečke dolgove podaljšan za dva meseca.

Uradni tečaj dinarja

Ker se vrednost listin, izdanih na zlato ali tujo valuto, proti dinarju izpreminja, je zaradi pravičnega pobiranja taks po zakonu o taksah in zaradi odrejanja pristojnosti pri razsojanju določil finančni minister z odločbo br. II 121.750 z dne 10. oktobra 1932, nastopne tečaje po katerih se morajo vse listine, ki se glase na zlato ali na tujo valuto, preračunavati na vrednost dinarja, ter se morajo po tem znesku pobirati takse po zakonu o taksah in odrediti pristojnost pri razsojanju:

	Din	
1 napoleonor	218-60	
1 turška lira	249-—	
1 angleški funt	200-—	
1 dolar	57-40	
1 kanadski dolar	57-10	
1 nemška zlata marka	13-70	
1 zlat zlot	6-45	
1 avstrijski šiling	8-—	
1 belg	8-—	
1 pengö	9-95	
1 braziljski milreis	5-30	
1 egiptovski funt	205-—	
1 urugvajski pezos	31-—	
1 argentinski pezos	12-50	
1 turška papirnata lira	27-50	
100 albanskih frankov	1090-—	
100 zlatih francoskih fr.	1112-—	
100 francoskih frankov	226-—	
100 švicarskih frankov	1112-—	
100 italijanskih lir	296-—	
100 nizozemskih goldinarjev	2316-—	
100 romunskih lejev	34-—	
100 bolgarskih levov	41-—	
100 danskih kron	1033-—	
100 švedskih kron	1023-—	
100 norveških kron	1002-—	
100 pezet	471-—	
100 drahem	35-—	
100 češkoslovaških kron	171-—	
100 finskih mark	86-—	
100 letonskih lat	1105-—	

Ti kurzi veljajo za čas od 15. oktobra 1932. do nadaljnje odredbe ter se morajo uporabljati tudi v nastopnih primerih:

1. ko se sprejema kovano zlato — napoleonori in zlate turške lire — pri državnih blagajnah ob plačevanju davkov in drugih državnih dohodkov;

2. ko se pobirajo pristajniške takse, o čemer izda oddelek za davke potrebna navodila;

3. kot obračunavalni tečaji za angažiranje in potrošnje po proračunu za leto 1932/33. pri vseh držav. izplačilih v tujih valutah; in

4. ko se sprejemajo za kavcijo obveznice naših povojnih državnih zunanjih posojil v zlatu, 7%no in 8%no Blaire & Comp. in 7% Državne hipotekarne banke, emitirane v Newyorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.

Produkcija pekmeza v naši državi

Pred vojno je bila v Srbiji zelo razvita produkcija pekmeza, kakor pravijo Srbi marmeladi iz češpelj. Takrat je znašala produkcija pekmeza od 1200 do 2000 vagonov na leto. Po vojni pa je produkcija pekmeza zelo padla in v zadnjih desetih letih se je na leto izvozilo kvečjem 500 vagonov. Sedaj pa je produkcija še bolj nazadovala, deloma vsled slabe zaobale pekmeza v slabo narejenih sodih, še bolj pa vsled vedno večje uporabe vseh vrst sadja za marmelado. Letošnji pekmez je naravnost odlične kakovosti, njegova produkcija pa je zopet padla in znaša letos samo 250 vagonov. Prodajal se je, kakor je bil več ali manj dobro zaobalen po 2-80 do 3-30 dinarjev za kilogram. Leta 1929, ko je imel pekmez najboljšo ceno, se je prodajal po osem dinarjev kilogram. Največ pekmeza je šlo letos v tujino (okoli 90%) in sicer v Nemčijo, Avstrijo in Češkoslovaško. Dosedaj se je odpravil pekmez v navadnih, doma narejenih sodih, kar je zelo škodovalo njegovi ceni, letos pa je začel neki trgovec odpošiljati pekmez v lepo narejenih fabričnih sodih in upati je, da bodo njegov vzgled posnemali tudi drugi in s tem dosegli boljše ceno za pekmez.

Sveže nuffine še norveško

ribje olje

iz lekarne

Dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

Transportne težkoče v ruski lesni industriji

Težkoče, ki ovirajo izvedbo pjatiletke, se kažejo tudi v lesni industriji. Vse količine lesa, ki so bile do dne 10. aprila pripravljene za transport po splavih, so znašale po oficijelnih podatkih 70-5 milijonov klafter, kar je samo 62-9% onih količin, ki bi morale biti po pjatiletki pripravljene. Lesa pa so posekali za 113 milijonov klafter, k rekam pa so ga mogli spraviti le 80% do 83% milijonov klafter. Niti vseh teh količin pa niso mogli spraviti naprej po splavih, in 1. avgusta je bilo še okoli 2-7 milijonov sežnjev nenatovorjenih, z lesom pa, ki je na daljno odpravo v velike reke, je bilo tega nenatovorjenega lesa celo 40 milijonov s.

Vzrok, da sovjeti ne morejo spraviti naprej lesa, je v pomanjkanju delavcev. Da bi se izvršil transport v redu, bi potrebovali sovjeti 550.000 splavarjev, dne 20. marca pa niso imeli niti polovice teh delavcev. Delavcev pa ni, ker primanjkuje živil in ker se mezde zelo neredno izplačujejo. Ponesrečil se je tudi načrt mehanizacije splavov. Od 170 takšnih naprav je delalo le 73, 71 pa so jih kar naprej popravljali. Druge pa sploh niso mogle delati, ker ni bilo pri strojih nadomestnih delov.

Ker primanjkuje vrvi in verig ter drugih pripomočkov, je nastalo vse polno havarij, trčenj in poškodb. Že do 1. julija je bilo javljenih 429 havarij, ki so povzročile veliko škodo. Da srede julija je propadlo vsled teh poškodb 280.000 sežnjev lesa.

Da je nerazmerje med načrtom pjatiletke in dejansko doseženimi rezultati vedno večje, kažejo te številke.

	Načrt	
	Posekano	odpravljeno
1929/1930	165	654
1930/1931	215	206
1931/1932	157	132

	Dejanski rezultati	
	Posekano	odpravljeno
1929/1930	158-61	130-341
1930/1931	66-171	127-132
1931/1932	113	80-83

Obiščite avtomatični bulet D A J - D A M

Padec konsuma piva

Že dalj časa se čujejo od naših pivovarniških družb pritožbe, da se je konsum piva občutno zmanjšal. Isti pojav pa beležijo tudi nemška pivovarniška podjetja.

Toda pri nas je to razumljivo, saj so skoraj vse naše banovine bolj ali manj vinorodne, da celo tako vinorodne, da se je marsikako leto pridelalo toliko vina, da so ga naši vinogradniki komaj spravili v sode.

Manj razumljiv pa je ta pojav v Nemčiji, zlasti na Bavarskem, kjer se proizvaja svetovnoznano bavarsko pivo. Nemške pivovarniške družbe, ki so vedno lahko prigospodarile razmeroma dobre dividende, so v letošnjem poslovnem letu, ki se konča 30. sept., začutile občutno skrčeneje kupne moči in s tem splošno poslabšanje gospodarske situacije.

V računskem letu 1931/32 je padla poraba piva na enega prebivalca na 56-8 litra, medtem ko je znašala leta 1930/31 še 74-7 litra, leta 1929/30 pa celo še 90 litrov. Leta 1931/32 je znašala, kot je proračunjeno, poraba piva na vsakega prebivalca, samo še polovico toliko, kot v predvojnem času.

V celem je znašala leta 1931/32 poraba piva 36,700.000 hl, kar pomeni napram preteklemu letu zmanjšanje za 11,400.000 hektolitrov ali 23-6%.

Tu ne gre, kakor bi človek mislil, za kako čezmerno produkcijo, temveč je vzrok nazadovanja v sedanjem splošnem poslabšanju svetovnega gospodarstva. Mnogo pa je k temu pripomogla, poleg zvišane trošarine na pivo, brezposelnost.

Medic-Zankl hladni klej za mizarje in slikarje, steklarski kit, lanene tropine ter vse v stroko

Rumunske finančne težave

Kakor poročajo listi, je komisija, ki sestavlja novi rumunski proračun, določila, da bo ta znašal le 15 milijard lejev mesto 25, kolikor je znašal dosedanji. Da se omogoči tako velika redukcija proračuna, bodo tudi znižane uradniške plače, vendar ne v tej višini, kakor se je pisalo. Uradniške plače ne bodo znižane za 35%, temveč le za 8 do 12 odstotkov, to pa v sorazmerju z višino plače. Nižje plačanim bodo plače manj reducirane ko višjim uradnikom.

STATISTIKA ČEŠKOSLOVAŠKEGA ZADRUŽNIŠTVA

Število češkoslovaških zadrug se je od leta 1924 do leta 1931 dvignilo od 14.237 na 17.044. Tudi v času gospodarske krize ni v nobeni panogi zastal razvoj zadrugištva. Po strokah je bilo 7621 kreditnih, 9433 kmetijskih, konzumnih in gradbenih zadrug. Šele v letu 1928 ustanovljene kmetijske prodajne in nakupne zadruge so narasle od 353 na 367 zadrug. Na Češkem je bilo 9475 zadrug, v Moravski in Šleziji 4522, v Slovaški 2566 in v Podkarpatski Rusiji 481 zadrug.

CENE MOKE V DJAKOVU

Cena moke v Djakovu je približno dva in pol dinarja za kilogram. V trgovini za moko djakovskega veleposestva so cene moke te: nulerica po 2-60, št. 2 po 2-40, št. 5 po 2-25, št. 6 po 2 in št. 7 po 1-50 Din za kilogram.

SEJMI

Sadni sejmi na Ljubljanskem velesajmu se vrši od 5. do 7. novembra. Sejem, ki ga priredita Kmetijska družba in Ljubljanski velesajem, bo nudil velik izbor prvovrstnega zimskega sadja. Sadje se bo oddajalo pakovano v ameriških zabojih. Opozarjamo občinstvo na to ugodno priložnost, da se preskrbi z zdravim sadjem za zimo.

Dobava prodaja

Oddaja popravila strehe na objektu št. I. stara kolonija Maribor. Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek, Ljubljana sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede oddaje popravila strehe na objektu št. I. stara kolonija, Maribor.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe glede dobave jadrenine, platna, volnenega blaga, morske trave, filca; do 1. novembra t. l. glede dobave kovinskega materiala (zakovice, vijaki, medeninasti in bakreni žebliji, maticice).

Prodaja. Davčna uprava v Kuli izvrši dne 17. oktobra t. l. v tovarni sladkorja »Bačka« a. d. v Novem Vrbasu prodajo 28 konj, 40 glav goveje živine, 20 svinj in 180 vagonov kristalnega sladkorja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Direkcija državnih železnic Vares-Majdan sprejema do 26. oktobra t. l. ponudbe glede dobave bombaža za čiščenje strojev; do 2. novembra t. l. pa glede dobave gumijevih cevi ter glede dobave emajliranih kuhinjskih skodelic.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 12. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1000 m platna.

Dne 22. oktobra t. l. se bo sklenila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani pogodba glede dobave mesa za čas od 1. oktobra 1932 do 31. marca 1933.

Oddaja krovskih del. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. oktobra t. l. ponudbe glede oddaje krovskih del na objektu nove kolonije v Mariboru.

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 2000 komadov ogljenih vrečic. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Komanda vazduhoplovstva vojske v Novem Sažu sprejema do 25. oktobra t. l. ponudbe glede dobave jedilnega orodja za 70 oseb.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 26. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg mila in 10.000 kg sode; do 3. novembra t. l. glede dobave 45 kilogramov lužnega kamenja, 750 kg mila, 200 kg stearinskih sveč, 1800 škatljic vžigalic, 30 kg petriksove paste, 30 kg olja, 45 kg urinola, 100 kg govejega loja, 45 metrov stenja in 350 kg konsistentne masti; do 7. novembra t. l. pa glede dobave železa, pločevine, železnih cevi, svinčenih cevi, žice, delta-kovina, bele kovine, svinčene pločevine, kositra itd.

Direkcija državnih železnic v Sarajevu sprejema do 2. novembra t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala.

Dne 28. novembra t. l. se bo vršila pri upravi policije v Zagrebu licitacija glede dobave 260 zimskih plaščev za policijsko stražo.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Ljubljanska borza

Tečaj 17. oktobra 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2307-90	2319-26
Berlin 100 M	1361-25	1372-05
Brusel 100 belg	799-13	803-07
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curib 100 fr.	1108-35	1113-85
London 1 funt	197-36	198-96
Newyork 100 dol.	—	—
Newyork 100 dolarjev	5716-59	5744-85
Pariz 100 fr.	225-27	226-39
Praga 100 kron	170-01	170-87
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	293-24	295-54

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

VPISI V TRGOVINSKI REGISTER

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 4. oktobra 1932.

Besedilo: Antikvarijat Tizian, družba z o. z.

Obratni predmet: Trgovina z antičnimi in modernimi umetninami,

Družbena pogodba z dne 22. septembra 1932.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Visokost osnovne in vplačane glavnice: Din 10.000.

Poslovodje: Rovšek Alojzija, zasebnica v Ljubljani, Frančiškanska ulica 10, Rovšek Davorin, fotograf in trgovec v Ljubljani, Kolodvorska ul. 35.

Za namestovanje upravičen: Vsak poslovodja samostojno, eventualni prokuristi pa skupno z enim poslovodjo.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 30. septembra 1932.

Firm. 798/32 — Rg C V 92/1.

*

Sedež: Zalec.

Besedilo: »Pomona« trgovina in eksport sadja.

Obratni predmet: trgovina in eksport sadja.

Imetnik: Ferrant Ana, trgovka v Zalcu. Prokurist: Ferrant Franc, zas. uradnik v Zagrebu, Karadžičeva ul. 5.

Podpis firme: Firmo podpisuje imetnica Ferrant Ana sama, ali pa prokurist s pristavkom p. p.

Okrožno sodišče v Celju, odd. III., dne 21. septembra 1932.

Firm. 327/32 — Rg A III 156/2.

*

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopni firmi:

Sedež: Kovor pri Tržiču.

Dan vpisa: 4. oktobra 1932.

Besedilo: »Peko« družba z o. z. Fabrikacija in prodaja čevljev.

S sklepom občnega zbora družabnikov z dne 19. avgusta 1932 se je osnovala v Banji Luki podružnica pod tvrdko: »Peko« družba z o. z. Fabrikacija in prodaja čevljev filijala v Banji Luki.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 30. septembra 1932.

Firm. 807 — Rg. C III 201/30.

*

Sedež: Maribor, Korošičeva ul. št. 36.

Besedilo: Videmšek Josip, trgovina s sadjem na debelo in eksport sadja.

Obratni predmet: trgovina s sadjem na debelo in eksport sadja.

Imetnik: Videmšek Josip, trgovec v Mariboru, Korošičeva ulica št. 36.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 8. oktobra 1932.

Firm. 917/32. — Reg. A III 255/1.

*

Izbrisala se je nastopna firma:

Sedež: Trbovlje.

Besedilo: Stuhec in Božič, gradbeno podjetje v Trbovljah, Loke št. 458, javna trgovska družba.

Zbog odreka koncesije.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 28. septembra 1932.

Firm. 318/32. — A III 110/5.

*

IZ VPISOV V ZADRUŽNI REGISTER

Zadružna pekarna v Hrastniku se je razdružila in stopila v likvidacijo. Likvidatorja sta Majer Franc, pekovski mojster v Hrastniku, in Hoič Stjepan, poslovodja pekarnice v Ljubljani.

KONKURZI IN PORAVNAVE

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovinah:

izdelovalca kožuhovine **Butolena Antona** v Mariboru. Poravnalni sodnik dr. Kovča, poravnalni upravitelj Fabjan Anton, davčni nadupravitelj v p. Narok za sklepanje poravnave dne 21. novembra t. l. ob 9. uri, soba št. 84. Rok za oglasitev do 17. novembra t. l. Poravnalna ponudba 40%;ključavničarskega mojstra **Ivanuše Avgusta** v Središču ob Dravi. Poravnalni sodnik dr. Kečan, poravnalni upravitelj Fabjan Anton. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Ormožu dne 21. novembra t. l. ob 9. uri. Rok za oglasitev do 15. novembra t. l. Poravnalna ponudba 40%.

*

ZIVILA SO SE V ZAGREBU PODRAŽILA

Z nastopom zimske sezone so se v Zagrebu podražila živila, ki se pred zimo najbolj kupujejo, tako mast, slanina in loj. Mast je veljala v letni sezoni še 7 do 9 Din, danes velja 14 Din, slanina pa celo 16 Din. Mesariji pa pravijo, da bodo cene še narasle. Kakor pa izjavlja tržno nadzorstvo v Zagrebu, so te cene pretirane in bi mast smela veljati največ 12 Din. Pa tudi cene povrtinini so narasle.

Češkoslovaška vlada proti brezposelnosti

Minister za socijalno politiko dr. Czech je predložil vladi zanimiv načrt, kako zmanjšati število brezposelnih. Leta 1929. je imela Češkoslovaška samo 35.000 brezposelnih delavcev, dočim znaša danes število brezposelnih že 460.000. Po predlogu ministra dr. Czecha bi se brezposelnost znižala na ta način: Delavcem je treba dati delo in je vlada stavila v ta namen ministru na razpolago 145 milijonov kron. Na ta način bo mogoče zaposliti 200.000 delavcev. Delovni tednik se naj zniža od 48 na 40 ur. Organiziral se bo poseben sklad za brezposelne, v katerega bodo prispevali v prvi vrsti delodajalci in tudi vlada. Nemške in češke socijalistične stranke so že izjavile, da bodo podpirale vse tri predloge ministra za socijalno politiko.

KREDIT ZA BELGIJO

Pogajanja Belgije z nizozemsko-holandsko skupino za posojilo belgijski brzojavni režiji so uspešno zaključena. Posojilo znaša 31 milijonov frankov in se bo na polovico plačevalo v Švici, na pol pa v Franciji. Emisijski tečaj je 87 in pol, obresti pet odstotne, amortizacija se izvrši v 50 letih.

LETINA V NEMČIJI

Krompirja je letos pridelala Nemčija 45-3 milijonov ton proti 43-87 milijonov ton v lanskem letu. Letošnji pridelek je torej za 3-3% večji. Letošnja letina krompirja se smatra za zelo dobro, ker po vojni je samo v letu 1930 pridelala Nemčija več krompirja.

Manj uspešna pa je letina sladkorne repe, ki je bila v primeri z lanko za 32-4% manjša in je znašal samo 3-57 milijonov ton. Pridelek je manjši, ker je Nemčija vsled mednarodnega dogovora zmanjšala s sladkorno repo posejano površino za 110.000 hektarjev, to je za 29%.

GLEICH KRALJ CIRKUSOV

z ogromnim osebjem največjega cirkusa na svetu se je ustavil na potovanju iz Bruslja na vzhod za par dni na kratko gostovanje v LJUBLJANI

Prinaša: najlepši, največji, najboljši cirkus. Ne samo 100 ali 500, ne 1000 ljudi in živali, temveč tudi mase artistov in delavcev, a njegova menažerija je prava Noetova barka. V ogromni areni v premeru 62 metrov moremo videti v roku 3 in pol ure najlepše in najsenzacionalnejše predstave.**Potrebuje:** dnevno velikanske količine mesa, ovs, sena, slame, kosti, kruha, zelenjadi, konjskega mesa, olja, bencina itd. in išče za svoje osebje več kot 100 nameščenih oseb.**Trgovci!** Gleich vam prinaša denarja. Prosimo vas, da mu stavite nujne ponudbe na upravo cirkusa, Ljubljana.**Dokazuje,** da zasluži sloves, ki gre pred njim. To potrjuje z deli in se ne poslužuje hvalisave, kričeče reklame. V Neaplu, Rimu, Barceloni, Marseju, Parizu, Bruslju, Antwerpnu, Rotterdamu, Amsterdamu, Luksemburgu, Stuttgartu, Kölnu, Breslavi, Pragi itd. je dokazal, da v polni meri zasluži naslov »Kralja cirkusov« z edinstvenostjo svojih predstav, kolosalnim obsegom šotorskega mesta, ki se kotali na tisočih kolesih, naposled z onim edinstvenim izpopolnjevanjem, ki je iz ničesar z jekleno energijo in voljo v dobi 12 let ustanovil največji cirkus. Dvanajst tisoč ljudi ima prostora v ogromnem cirkuškem šotoru, v katerem so samo sedeži z ljudskimi cenami.

Velecirkus Gleich v Ljubljani

S prihodom cirkusa Gleicha v Ljubljano je konec vseh debat o potrebnosti ali nepotrebnosti tega gostovanja. Množice ljudi pa, ki so občudovale prvo brezplačno predstavo cirkusa, postavitev orjaškega šotora, so bile takoj prepričane, da je prav, da je prišel cirkus v Ljubljano, ker res nekaj nudi. Predvsem mora vsakdo občudovati točnost in red, ki se kaže povsod. Vsakdo na svojem mestu, brez krika naredi vsakdo svoje delo v natančno določenem roku. Kako lepo bi bilo, če bi tudi pri nas v našem javnem življenju vladala takšna točnost.

Večerna predstava je napolnila ogromni cirkus. Cenejša mesta so bila sploh razprodana, a tudi dražja so bila dobro zasedena. Program pester in bogat, izvajanje vsake točke brezhibno, da se je vse divilo. Mogočen utis napravi otvoritev predstave. V areno prikorakati dve cirkuški godbi v blestečih uniformah, nato vse osebje z direktorjem Gleichom na čelu. Cirkus se predstavi občinstvu na način, da oko kar uživa. Nato sledi točka za točko, vsaka precizno izvajana in ena bolj napeta ko druga. Točno ob enajstih pa se zaključí predstava z glavno senzacijo cirkusa, ko se pusti artist izstreliti iz kanona.

Posebna senzacija cirkusa je njegova menažerija, ki je v resnici vredna, da si jo človek ogleda.

Gostovanje volecirkusa Gleicha v Ljubljani je senzacija, o kateri bo Ljubljana govorila še dolgo po odhodu cirkusa.

MARIBORSKI SVINJSKI TRG

Na svinjski sejem dne 17. oktobra 1932. je bilo pripeljanih 259 svinj. Cene so bile te: Mladi prašiči 5-6 tednov stari komad Din 60-80, 7-9 tednov stari Din 100 do 125, 3-4 mesece stari komad Din 180 do 250, 5 do 7 mesecev stari komad Din 350 do 380, 8-10 mesecev stari Din 400-460, 1 leto stari Din 600 do 750, 1 kg žive teže Din 6-50 do 7, 1 kg mrtve teže Din 9 do 10. Prodanih je bilo 182 svinj.

ITALIJANSKI IZVOZ RIZA

Italija je v prvih letošnjih sedmih mesecih izvozila 818.200 q riza. Največ italijanskega riza je šlo v Francijo (24%), nato v Jugoslavijo (15%), Grško (13%) in nato Švico, Nemčijo, Avstrijo, Argentino, Anglijo, Rumunijo, Madjarsko, Chile in druge države.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama, začetek ob 20. uri.

Torek, dne 18. oktobra: Zaprtó.
Sreda, dne 19. oktobra: Marij. Red C.
Četrtek, dne 20. oktobra: Ob 15. uri: **Zločin in kazen.** Dijaška predstava po znižanih cenah. Izven.Petek, dne 21. oktobra: Zaprtó.
Sobota, dne 22. oktobra: **Gospa Inger.** Premijera. Izven.

Opera, začetek ob 20. uri.

Torek, dne 18. oktobra: Zaprtó.
Sreda, dne 19. oktobra: **Hlapec Jernej.** Red Sreda.
Četrtek, dne 20. oktobra: **Rusalka.** Red A.

Trgovinska oprava

za špecerijsko trgovino, decimalna tehtnica za 500 kg z uteži, pult s posodami za olje in ena miza vsled preureditve obrata poceni na prodaj.

Karol Planinšek, Ljubljana
Dunajska cesta št. 20

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

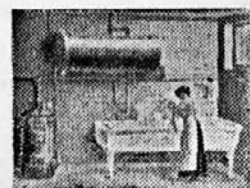
Telefon št. 2282

Na malo
Na veliko

Ustanovljeno 1839

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecerijske
robeJvan Jelacín
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Ustanovljeno leta 1852

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in centralne kurjave. — Naprava strelovodov. — Kopaliske in klosetne naprave

TEODOR KORN

LJUBLJANA
POLJANSKA C. 8
(PREJ HENRIK KORN)

Mestni tesarski mojster

Josip Kregar, Ljubljana

Kodeljevo št. 19. Telet. 26-96

se priporoča cenjenemu občinstvu za naročila tesarskih del, kakor: modernih lesenih hiš, raznih ostrešij, lesenih stopnic in vseh v to stroko spadajočih del po lastnih kakor tudi po podanih načrtih.

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70